

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtletja 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt letja 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 28. listopada 1873.

List 48.

Za Advent.

Sv. evangelij pripoveduje, da Jezus je po dnevi učil ljudi v tempeljnu, in vse ljudstvo je k njemu hodilo zjutraj v tempelj ga poslušat. (Luk. 21, 37. 38.)

Kadar jim je pa pravil od prihoda kraljestva Božjega in od konca svetá in ko je po svojih aposteljnih, kakor pravi sv. Leon, učil vesoljno Cerkev, takrat jim je rekel: „Varujte se pa, da vaše serca ne bodo preobležene v požrešnosti in pijanosti, in časnih mislih, in da tisti dan na nagloma nad vas ne pride.“ (Luk. 21, 34.)

Prihod kraljesvta Božjega po duhovno je po dokončanem Adventu Božič, in Advent je pripravljane na Božič.

Cerkev za to prvo adventno nedeljo daje brati iz lista sv. Pavla do Rimljanov (13, 11. 14). „Bratje! vemo, da je že ura, da s spanja vstanemo... Noč je prešla, dan pa se je približal. Verzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti, temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.“

V teh besedah je povedano, kako je treba preživetni adventni čas.

Ne v spanji! Spanje pomeni greh, ki dušo omami, da Boga pozabi, pravi Goffine. Spanje je mlačno, mehkužno, nasladno življenje kar Cerkev prepoveduje še zlasti v adventnem času, in napoveduje post in pokoro.

Noč, o kateri apostelj govori, je ravno čas pregréh in nejevere; „nočnjaki“ in „mračnjaki“ so sedanji brezverski liberalci, pa tudi drugi, ki v grehah dremljejo. Svitloba je sv. vera, in orožje svetlobe so dela vere in milosti, čednosti, dobre dela, ss. zakramenti, s kterimi se „otroci luči“ vojskujejo zoper svet, meso in satana.

„Obleči Gospoda Jezusa Kristusa“ se pravi: delati in živeti, kakor je on delal in učil. Sedanji brezverci pa imajo tistega za lučnjaka, kteri obleče satana namesto Kristusa in zato tudi satanove dela počenja. Da bi se manj iz spanja dramili, si še tudi v Adventu napravljajo kratkočase, pojedinje, plese itd., kar Cerkev prepoveduje. To je ravno nasproti temu, kar pravi sv. Leon papež, namreč: „Vsakemu človeku se je treba pripravljati na njegov prihod, da ne najde koga ali požrešnosti in pijanosti udanega, ali pa v posvetne skerbí zapletenega.“ —

Da se serca ložej od posvetnosti odtergajo in k očiščevanju obernejo, se tudi prvo nedeljo v Adventu bere evangelij od poslednje sodbe, in sicer iz sv. evangelista Luka (21, 25—33).

Tu je napervo govorjenje od znamenj na nebu.

Takrat bo sonce otemnelo, luna bo zgubila svetlobo, zvezde bodo z neba padale, morje bo šumelo in silovita stiska bo med narodi na zemlji, koperneli bodo od straha zavolj tega, kar ima čez svet priti. Zagledali bodo križ in sodnika Kristusa samega, obdanega s svetlimi oblaki. Tako pride Jezus sodit žive in mrtve. Sodil bode ljudi, ki so stvarjenje ljubiti, ne pa Stvarnika. Sodil bo ljudi, kteri so stvari celo molili, Stvarnika pa tajili in zaverгли. Sodil bo ljudi, kteri niso v Odrešenika verovali. Sodil bo ljudi, ki so sovražili njegovo Cerkev, ki jo je človeštvu v zveličanje postavil. Sodil bo prevzetne, ki so se njegovemu namestoiku na zemlji in verskim naukom ustavljali. Sodil bo ljudi, ki so človeške naredbe nad Cerkev Božjo povzdigovali. Sodil bo ljudi, ki so prederzno segali v Svetišče in si ondi oblast prilastovali, ktere nimajo. Sodil bo ljudi sploh, ki so Njegove zapovedi teptali.

Vse trupla bojo iz grobov vstale, s svojimi dušami se sklenile, in zbrali se bojo vsi pred Sodnikom — ob desni in levi. Hodobni bodo pred znamenjem sv. križa imeli tolik strah, da bojo kričali: „Goré padite na nas; hribi pokrite nas!“ Prišle bojo najbolj skrite reči na dan. Sojen bode človek čez vse, kar je mislil, želel, govoril, storil, ali dobrega zancmaril. In odgovor bo dajal pred vsim svetom.

Večna pravica od začetka sveta neprenehoma kliče po očitni sedbi. Nikakor ni mogoče drugač, kakor da dobro doseže plačilo, hudo pa kazen. Ni mogoče drugač, razun da se zaterta pravica skaže, potlačena, zatirana nadolžnost svoje zadostenje očitno doseže.

Celi narodi terpe večkrat kervave krivice pred strahovavno šibo močnejših samosilnikov, zadolženi morajo očitno pred vsim človeštvom na odgovor. Kako strahotne pregrehe se godé na skrivnem, za ktere se hudodelniki ne kesajo in ne pokoré: terpeči, zapeljani, poškodovani kličejo v Božjo pravico, sodba mora vse poravnati. Kako hudo brezbožni hudodelniki Boga samega krivičijo in kar je naj strašnejši reči, celo preklinjajo: sodba vesoljna mora biti, da ves svet vidi in očitno spozná neskončno pravičnost, dobrotnost, milost Božjo.

Vsak tedaj bode očitno prejel povračilo po tem, kakor je delal: dobro, ali hudo.

Poslanec Herman o Cerkvi.

Ni bilo kmali slišati tako čverstega govora, kakor je govoril štajarski domoljub g. Herman med adresno obravnavo. Tukaj postavimo le kar tiče Cerkev.

Gospodje! Tudi cerkveno vprašanje se je tukaj nekako obravnavalo, kakor se ne zлага s čutilom prebivavstva in me mora, da na to odgovorim. Nastavlja

se na to, da naj se izdelajo lise, ktere so si sami naredili s tim, da so raztergali dvestransko pogodbo: „kaj-ti se je napravilo stanje, ki je boje kazljivo očitni spodobnosti in deržavini veljavi.“ Je no, koliko je obstoječa cerkvena vravnava (organizem) kazljiva očitni spodobnosti, nam bode menda poročevalec bolj natanko razložil (veseli posmeh ob desnici); jest si tega ne morem misliti, in kar se tiče poškodovane veljave pri deržavi, so z deržavo berž ko ne misliti le samo liberalci, zakaj ti so dandanes deržava.

Ako bi bili tudi druge šteli k deržavi, bi bili javaljne kaj tacega terdili, in ako se ima že res Cerkev njeno gospodstvo zatrei, povejte mi vender, prosim: kaj je to gospodstvo? Morebiti se razširja le med cerkvenimi mejami? Je to gospodstvo splošno škodljivo? (Klici levičarski: Je!). Bi li bilo gospodstvo liberalcev bolje? (Klici levičarjev! Bi, bi!) Kdo pa zahteva, da naj namesto cerkvenega gospodstva nastopi gospodstvo liberalne deržave, in kdo je Cerkev nadomestovalec? Ali so ga pač kaj prašali, ali saj svetovali, da naj se vpraša?

Gospodje! Verske in cerkvene koristi niso samo koristi cerkvene vlade, so pa veliko več koristi ljudstva v naj višem pomenu, in ljudstvo se vere derži, ker se mora deržati, ker zasledno čuti, da brez vere in brez nabožnosti vladavec in vladanci zabredejo v nered in zmešnjavo, da gre vse brez glave in križem, in da nobena deržava in nobeno ljudstvo brez vere ne more obstati. Ako se pregrehe, hudodelstva in nepodložnost razpasejo, ako se zgube vse čednosti ljubezni do bližnjega, pokoršine, varčnosti in pridnosti itd., ako se vse križem meša, kdo ima škodo? Ne mara liberalna deržava? Ne, ampak ljudstvo; gospodje, poslušajte glas ljudstva; ako se po njem ravnote, obljubim, da bode naučni minister svoje osnove za nove cerkvene postave mogel v žepu obderžati.

Dandanes hoče že vsak cerkvene reči vravnovati, od ministra do juharice na teržišču. Vse se zaganja v Cerkev, od ktere vender vsi živé. Pač da, prikupljenje pri derhali, častne službe in njih poviševanje, sedeže v zbornicah, celo ministerske službe se naj ložej dobé Cerkvi na škodo (levičarji do živega ugovarjajo in ohókajo), in celo slabosti in lise se nar ložej dajo pokriti z obleko, ki so jo Cerkev raztergali.

Gospodje! Cerkev je naprava za vesoljni svet in njeno kraljestvo se ne steza le samo na Avstrijo, ona kakor taka potrebuje središnega vodstva, poglavarja, društvene razredbe v svojem vodstvu, in ona ima pravico sama si dajati tiste pravila in vredbe, po kterih dela in živi in svoje imenitne namene dosega. Cerkev mora učiti vse narode, njena naloga je: odgojati človeški narod, ona ima iskati božje resnice in jo postaviti kakor luč in svetilnik, na ktere ga morajo gledati vladavci in vladani, da ne zaidejo. Kjer se vsak obrača zgolj po révno berleči svetilki svoje pameti — in pa sej slehern ima drugo pamet — tam bo vse mergolelo kolobocije in zmešnjave.

Deržava je zmožna le po zunanjem k pokoršini prisiliti, zamore le za doveršeno djanje strahovati; ali voljo za npravnost zbuditi in vterditi, hudobne nagibe, ki gospodujejo človeku v sercu, zatirati, npravno lastnijo vpodobiti, človeka storiti človeka, tega ona ne more, to more le Cerkev.

In pa sej zgolj omikanje uma ne zadostuje: petroleveci (požigavci s petrolejem), tolikeri sleparji in goljufi — sej so bili vsi po umu omikani. Olike uma je le še toliko nevarniši, ako v službi npravne volje ne dela. Deržava gospoduje v posvetnem, Cerkev v npravnem okrožji. Cerkev ni nad deržavo ne pod deržavo,

ona je enakopravna z deržavo. (Zopervanje ob levici.) Le samo tam, kjer se cerkvena in svetna oblast med seboj spoštujete in podpirate, je mir, sreča in blagoslov. Cerkev je še le deržavnonevarna postala, odkar so deržava liberalci, kteri v svojem materijalizmu vse nadzémeljsko tajé in v svoji gospodovalnosti in samopridnosti vsako nesvojo samostojnost odbijajo.

Cerkvi perut za perutjo s telesa rujejo, zraven tega pa čez gospodovalstvo Cerkev kričé!

Sicer pa je veliko družib prašanj in nadlog, ki so nam bližej in ktere ima le izločno sam liberalizem na svoji vesti. Zavračam na vedno večí revšino in spačenost ljudstev; zavračam na splošno očitno nevarnost, ki vedno raste in je dosegla stopnjo, da ljudstvo žene v obup.

Zavračam na to, da obertnijski in meščanski stan sta že v nič djana, in da kmetijstvo bode v kratkem enako in le še na niti visi. Zavračam na razdjani mir med Cerkvijo in šolo; zavračam na pačenje priraščajoče mladine, da človeka obhaja strah in britkost pred prihodnostjo; zavračam na splošno dušno potertje!

Veruje se nič več ne — upa se nič več ne; ljudstvu je odmaknjen tudi poslednji deržaj, zanašanje na pravico pri vladi. In ta liberalna politika rodi stanje, ktero bi se utegnulo imenovati zmešnjava in brezvladje v malem. (Živo zopervanje na levi.) Nobeden več ne vé, kaj hoče, kaj mora. To je narobe-svet. („Heiterkeit“) Ali mar ne?

Narodi so konservativni, vlada in deržavni zbor pa sta liberalna in gornja zbornica še bolj liberalna memo spodnje in vlada je zdajci dospela do skranje levice. Vlada ni avstrijska, ona je vlada ene stranke, vse očitne zadeve, vmés celo pravstvo se od straničarskega stališa — (Klici na levi: ohó! in velik nepokoj.)

Poslanec Herman (na dalje): Govoril sem o nasledkih liberalne politike. K temu gre dalje: deržava je samovladarska, deržavni časniki pa pést-vajo republiko in zasramujejo načelo dednih vladarstev (legitimijaski princip). Narodi so v svoji večini vé rni in katoliški, cesar se imenuje apostolsko veličanstvo in ima pregovor „viribus unitis“, vladni listi se pa pečajo s hujskanjem duhovstva in s preganjanjem katoličanov in z draženjem narodov in ostali časniški derhali zaznamnujejo sléd, ktera pa tudi piše in počenja takó, da pri naj bolj rudeči republiku se skor gerje ne more.

C. kr. vradniki prostomišlijo (liberalno delajo) ljudstvo, in vojni minister prostomišli vojaštvo, in potem se napravi sodnja preiskava, da naj se pretresa v vojaštvu nepokoršina in nepodložnost. Tako, gospodje, se spridujejo polagoma vse verste družbinstva in naš stan... (Glasni klici: Konec! Nasprotni klici: Pustite izgovoriti!)

Moj sklep se glasi: Stan je taki, da duh domoljuba in samoderžavnega čutila zmira bolj v dim gre, in da se zaupa v Avstrijo bolj in bolj iznebijajo, in ravno vselej takrat se ga znebijajo, kadar liberalno veličastvo zopet na kermilu sedi, in da za Avstrijo ni otenja, dokler se vladstvo ne spremeni in se ne dá vlada v take roke, da se priporočuje bolj z deržavovodsko zmožnostjo in z višim duhom, kakor pa z neko zamerzo zoper Cerkev in druge narodovnosti.

Čudež v Lurāth (Lourdes) na Francoskem.

Čast. gospod de Musy, mašnik škofije Avgustonske (Autun na Francoskem), je bil že 20 let bolan, in je v poslednjih 11 letih le dvakrat opravil daritev sv. maše, in še takrat s silno težavo. To leto pa je bil po nadnaturnem čudežu na milostnem kraju v Lurdih popolnoma ozdravljen. Sporočilo te prigodbe je mlad duhoven, priča tega čudeža (v Courier de Nancy št. 128. l. 1873) tako-le razglasil:

V noči 6. velikega serpana tega leta smo odpotovali. Gospod de Musy je bil v takem žalostnem stanu, da sta ga iz čakališča (sobe za čakanje) dva moža na železnični vóz morala nesti. V petik 8. velikega serpana zvečeri ob osmih smo dospeli v Lurde, kjer so našega bolnika spet le morali nesti v sobo. Drugo jutro so ga nesli v podzemeljski del romarske cerkve, kjer je tedaj vsak dan srečo imel prejeti sv. Obhajilo; k obhajilni mizi pa so ga morali na vertičnem stolu (stolu s kolesci) podričati, ali če se zavolj velike gnječe ljudstva s stolom ni dalo preriti, je mašnik z Najsvetejšim k njemu prišel. Po sv. maši se je dal vsak dan prenesti k jami in zdravilnemu studencu, kjer se je s popolnim zaupanjem v tej čudoviti vodi umival, in potem pred jamo spet molil, ter svoje terpeče tovarše tolažil in v njih veri poterjeval. Kdor koli ga je vidil, ga je prešinilo preserčno milovanje do njega. Dva dni po našem dohodu je prišel častiti župnik iz Lurdov, gospod Peyramale sam obiskat našega bolnika; njegove besede so imele toliko zanesljivega, da se je iz tega moralo sklepati na bližnje uslišanje. „Ako se sveta Devica za Vašo zadevo le nekoliko izvoli popečati, je djāl, Vas bo kmalo ozdravila.“ Obljubil nam je, da hoče z nami moliti, in nas je zapustil v največem zaupanju.

V četrtek 14. velikega serpana je bila baronovka della Rue, supruga podvodja iz st. Malo (v Bretagni), ki je dvanajst let po murtudu ohromljena imela prestopi nepopisljive bolečine, nanagloma ozdravljena, kakor hitro se je pri vходу v jamo tal dotaknila. Takrat se je med množico govorilo: „Zdaj pride versta na bolnega mašnika“, kterega bližnje ozdravljenje se je skor gotovo zazdevalo. Ravno ozdravljena je goreče molila za bolnega mašnika, kateri mi je tudi sam rekel: „Mislim, da bom kmalo ozdravljen.“

Po noči od 14. do 15. velikega serpana (praznik Marijnega Vnebovzetja) smo, presilno ginjeni, malo spali. Naposled zazori jutro dolgo zaželenega dneva. Zgodaj že smo spravili svojega bolnika v podzemeljsko cerkev, kamor so bili o velikih Marijnih praznikih samo bolniki dopuščeni. Na milo prošnjo bolnika mi je bilo po posebni blagovoljnosti dano, daritev sv. maše opraviti na ondotnem altarij Matere Božje — milost, katero doseči smo si komaj upali. Ko se v zakristijo povernem, najdem pripravljenega čast. gosp. Sire-a (profesorja v semenišču pri sv. Sulpicu v Parizu), tega velikega častivca neomadežane Device, ter ga prosim, da bi mi dovolil pri sv. maši mu streči. On je sad te svete daritve prepustil edino in čisto preblaženi Devici, da naj po svojem spoznanju to oberne, kakor je v večji poveljčanje Božje. To je bila že druga sv. maša, pri kateri je bil č. gospod de Musy po prejetem sv. Obhajilu. Zlo me je zanj skerbalo. Pri povzdigovanju v svoje največje začudenje zapazim, da bolnik kleči. Čudež se začne; pogledam na svojo uro, bilo je ob osmih. Čez četert ure pogledam, gosp. de Musy je še zmiraj na kolenih. Večkrat se nanj ozrem, ker se bojim, da bi iz prevelike slabosti ne omedleval. Pa še vedno kleči.

Komaj verjamem svojim očem. Ob devetih se z lahkoto vzdigne, se približa neki kruljevi gospéj in ji reče: „Madama! jez spoznam, da mi je presveta Devica veliko milost skazala; ozdravila mi je. Le zaupanje imejte, jez jo bom tudi za Vas prosil.“ Potem odhaja, in jez grem z začudenjem za njim. Ko prideva iz podzemljine, ga precej vprašam: „Ste li ozdravljeni?“ Jokaje me objame in reče: „Ozdravljen sem.“ Več nisva mōgla govoriti. Voznik, kterega smo tiste dni vedno potrebovali, z začudenjem odide. Tedaj pēs greva do milostne kapele in sicer po daljšem potu, gre doč pa mōliva „Češena Marijo.“ Brat, ki je v zanesljivem upanju tega ozdravljenja pri jami že od včera imel pripravljeno voščeno svečo, jo podá gospodu in precej zapre omrežje za nama: v solzah se je topil. Ta previdnost ni bila nepotrebna. Ljudstvo najpervo stermit, precej spozná spet mašnika, ki ga je že šest dni vidilo tukaj moliti, da še ene stopinje sam ni mōgel storiti. Vse kliče: „Čudež!“ zapōje se „Magnifikat“ (Marijna hvalna pesem). Gnječa se čedalje bolj narašča. Po deseti „Češena-si Mariji“, ki so se za spreobrnjenje grešnikov molile, mu padajo silo veliko podobic, da bi nanje svoje ime zapisal. Vstrže jim brez najmanjši težave, akoravno mu že dosti let roke v to niso služile. Hočejo ga viditi hoditi; gre lahke stopinje, in ker je bil prav velik, so ga vsi lahko vidili. Blagoslovi ljudstvo. Vprašan, kdo da je, v kratkem pové svoje ozdravljenje: „Jez sem, pravi, mašnik iz škofije Autunske. Dvajset let sem bil bolan; enajst let že nisem več mōgel maševati. Več mescev tudi nisem več mōgel hoditi. Prišel sem v Lourdes si ozdravljenja izprosit. Sveta Devica me je uslišala. Pomagajte mi zato jo hvaliti.“

Na to so mu spet od vsih strani podobic in bukvic podajali, da je nanje svoje imé zapisoval. O pōli 12 so dali očetje misijonarji omrežje pri jami spet odpreti. Vse se je rilo k čudežno ozdravljenemu, ki je bil tolike milosti vreden spoznan. Obleko in roke mu poljubujejo; prosijo ga njegovega blagoslova, njegove molitve; vsi se jokajo veselja in tolažbe. — Le s težavo se je č. gosp. de Musy zamogel tej gnječi ljudi odtegniti; šli so za njim do stanovanja misijonarjev; vedno so ga hotli še viditi. — Po večernicah je obiskal gosp. župnika se mu zahvalit. Nisem v stanu dopovedati veselja tega pobožnega mašnika, ki ga je občutil, ko je svojega ljubega bolnika zagledal tako popolnoma zdravga.

Drugi dan, v saboto 16. velikega serpana, je moral poleg vednega obiskovanja obrede sv. maše premisliti in si v spomin sklicati, ker tako dolgo časa že ni maševal.

Popoldan prósi neznan gospod, da bi ga smel obiskati. Pridši v sōbo mu pravi: „Gospod duhoven, pridem se Vam zahvalit; Vaš čudež je mene spreobrnil. Že trideset let nisem nič več svetih Zakramentov prejemal. Prišel sem v Lourdes, ker sem svoji sestri obljubil spreobrniti se, če bom tū kak čudež vidil. Stal sem ravno pri omrežji jame, ko ste svoje ozdravljenje pripovedovali. Ta prigodba me je prepričala, sem že spoved opravil, zdaj pa Vas prosim za dobroto, da bi jutri pri Vaši sv. maši iz Vaših rok prejel sveto Obhajilo.“ — Gospod de Musy je bil tako ginjen, da ga je kar objel, in potem rekel: „da ga ta čudež bolj veseli, kot njegovo telesno ozdravljenje. Drugi dan pride gospod župnik Peyramale sam po č. gospoda de Musy, da bi mu stregel pri sv. maši. Opravil jo je na čudežnem altarij. Prostor se je napolnil z vsimi tistimi osebami, ki so hotle iz roke č. gosp. obhajane biti. Pervi obhajanec je bil novospreobrnjeni 15., in potem čudežno ozdravljena 14. velikega serpana.

Po teh dneh nepopisljivega serónega ginjenja se je č. gospod de Musy spet povernil k svojim. Od tega dne zamore spet vsak dan daritev svete maše opravljati, lahko hodi brez narmanjše težave, piše in bere po cele ure; njegovo ozdravljenje je popolnoma — in to od vélike Gospódnice (vélikega Šmarna) tega leta 1873. („Monat-Rosen“.) P.

Kako Bog sodi o tako imenovanih državnih sovražnikih.

Kdor se dandanašnji brez ugovora ne podverže vsaki, še tako krivični postavi, ki jo mavtarji in liberalci skujejo, ta veljá za državnega sovražnika. Krivična je postava, ako kaj zapoveduje, kar Bog prepoveduje. Kdor je zvest katoliškemu vodilu: „Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi“, ta je že obsojen, on je državni sovražnik in gorjé njemu, če ga dobé v pesti državni vsegamogočniki (omnipotenceljerji in mavtarji!).

Taki državni sovražniki se že v prejšnjih časih niso pogrešali, in utegnili bi biti zanimivo zvediti, kako je Bog sodil o takih državnih sovražnikih.

V nekih starih bukvah, ktere za Božjo besedo spoštujejo ne le že katoličani, ampak tudi pravi luterarji in judje, beremo, da je bilo pred več tisučletji v Egiptu nastalo narodno vprašanje, podobno sedanjemu v nemškem cesarstvu. Takratnega kralja je bilo namreč zelo tako začelo skrbeti obilno množenje hebrejskega ljudstva v njegovi deželi, kakor poslanca Gneist-a množenje katoliških samostanov v nemškem cesarstvu. Pripomoček policijskega preganjanja, ki se je na Nemškem jezuitom in drugim redovom nasproti tako dobro obnesel, jim menda takrat še ni bil znan. Temu nasproti je bila pa dana postava, po kateri so imeli biti pomorjeni vsi hebrejski otroci moškega spola. Po mnenji naših liberalcev je moglo to biti ječe vredno državno izdajavstvo, ako je kdo pokoršino odrekel tej postavi. Ukljub temu pa vendar nektare hebrejske žene te postave niso spolnovale, ker so se Boga bolj bale kakor egiptovskih mogočnjakov, in sv. pismo pravi, da jih je bil Bog za to blagoslovil. Sovražniki egiptovskega kraljestva v očéh liberalcev so bili od Boga blagoslovljeni.

V ravno tistih starih bukvah se bere, da je bil dal Darij v svojem kraljestvu razklicati postavo, da vsak, kateri bi trideset dni koga družega kaj prosil kakor kralja, naj se verže v levnjak. Tudi ta postava je imela prelomnika, Daniela, kateri si ni pustil vzeti pravice: svojo vero razodevati. Ni pa bilo dolgo, in bil je „državni sovražnik“ zatožen, „zakaj državna postava je splošna, in kdor se ji ustavlja, se mora kaznovati“, so rekli državniki. S težkim srcem ga je kralj obsodil. Vsegamogočni Bog pa je varoval sovražnika kraljestva po čudežu. Tedaj zopet sovražnik kraljestva, za kterega se je ljubi Bog potegoval.

V sirske kraljestvu je bil kralj zapovedal, da bi bili mogli judje jesti svenjétno. Hotli so enkrat judovskim duhovnom prav do živega priti, ako bi se prederznili na Mojzesovo postavo in verske nauke sklicovati, ter bi se kraljevemu povelju in državnim postavam ustavljali. Ukljub temu so res tako storili Eleazar in makabeljski bratje, in so se raji dali umoriti, kakor bi bili zoper svojo vero grešili. In sv. pismo imenuje to: zgled kreposti in imenitnosti.

Ni se tedaj čuditi, da se mavtarji in liberalci péhajo zgodbe sv. pisma iz šol odpraviti. Da bi Bog „sovražnike kraljestva“ blagoslovljal, da bi jih Bog varoval in hvalil, to bi bilo vendar preveč za nemško cesarstvo! (Balt. Volksztg.)

Preganjanje katoliške Cerkve v novem nemškem cesarstvu.

Nove nemške postave zoper katoliško Cerkve se z vso oestrojstjo izpeljujejo, ker sodnije ostro kaznujejo škofo in duhovne, kateri se tem postavam podvreči nočejo in pri svoji vesti tudi podvreči ne morejo in ne smejo. Nadškof v Kolinu (Koloniji) je brez dovoljenja deželske gosposke prestavil 6 kaplanov, in zato mu je naložena kazen za vsako teh prestav po 200 tolarjev, tedaj 1200 tolarjev. — V Poznu je gosposka zaperla katoliško Marijino — gimnazijo, s katero je bilo sklenjeno odgojiše ali semenišče, v kterem se je odgojevalo 60 mladenčev za duhovski stan. Ti mladenči so tedaj posiljeni luteranske šole obiskovati. — V Trieru čaka škofa 60 do 70 pravn, ker je toliko duhovskih služb s duhovni previdil, pa ni tega viši gosposki naznanil. — V Poznu so zaperli semenišče, kjer je bivalo 57 bogoslovcev; 40 teh bogoslovcev je sprejetih v Gnezensko semenišče, 4 so med vojake vtaknili, 10 so jih dali v Inspruk na v-oučiliše, 3 so si drug stan izvolili. — Minsterski škof je bil poklican pred sodnijo, ker je prestavil kaplana Pollmana: pa škof ni hotel priti, temuč je temu poklicu oporekal. — Škof v Paderbornu je obsojen, da naj plača 200 tolarjev, ker je postavil fajmoštra v Olpe, in spet 200 tolarjev, ker je vmetil fajmoštra v Alme. Gosposka je dala oklicati, da vse, kar ta dva fajmoštra sleherni v svoji fari storita, nima nobene veljave. Po tem takem bi bili neveljavni kersti, zakoni, pogrebi i. t. d.! Ali ni to smešno?! — V Bravnsbergu, v škofiji Ermlanški, je djakom došlo povelje, da ne smejo bivati v duhovskem semenišu; ko pa prosijo, da bi se to povelje ne doveršilo, jim šolski vojla zažuga, ako zdajci semeniša ne zapustijo, bojo pahnjani iz šole. Da se to nečloveško protenje nad njimi ne doverši, so zapustili semenišče in si po mestu iskali prebivališ. — Škofu v Kulmu je sodnija 5 pravn na glavo vergla zavoljo prestavljenja peterih namestnikov. Tukaj ne moremo zamolčati, kar je priprosto mož pisal svojemu škotu, ki pravi memo družega: „Če bote vi, prečastiti gospod škof! kar pa Bog vari, prišli ob vse prihodke, ki so jih vam naši predniki zapustili, in če bote obožali, bomo mi vse svoje imetje in premoženje do konca z vami delili; naše pohištvo bo vaše prebivališče; za našo mizo bote vi prvi sedeli; tudi za obleko bomo vam po svoji moči skerbili. Če vas pa zaprejo v ječo, morate vediti, da s svojim duhom se bomo pri vas mudili in v svojih molitvah se naj pred vas spominjali.“ — Pozenski nadškof Ledohovski je vmetil prošta v Filehnu, zato mora plačati 200 tolarjev globe. Zavoljo družih vmestovanj in prestavljanj duhovnov se mu je globa ali kazen že namnožila do 1300 tolarjev.

Vidi se, da Prusu, ki je poprej na Francoskem toliko nadergnil, posebno tolarji diše. Tudi nekdanji trinogi so precej prašali pri terpinčenih kristjanih po denaru, n. pr. pri sv. Lorencu, pri sv. Ceciliji in družih. Za vročinsko boleznijo bolnemu nadškotu so zaručili voz, konje in vso konjsko opravo.

Namestnik Loga je bil poklican pred sodnijo in ji razložil, da je bil od svojega nadškofa po cerkvenih postavah vmesten, da ne bo jenjal opravljati svoje duhovske službe, dokler mu tega njegov nadškof ne prepové, ter pristavi, da se nobene svetne kazni ne boji, da je vse skoz in skoz rimskokatoliški duhoven, in zatoraj daje cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega. (Po „R. Vbl.“)

Tega tedaj se je prav pogrešalo pri Nemčiji, ali bolj prav, pri bizmarkoveh, da si pridobé slovez trinogov katoliške Cerkve.

J. V.

Rienzi Rimski Tribun.

II.

Med baroni, ki so v Rimu rogovili in borovali, so bili Frangipanni, Savelli, Colonna in Orsini perve verste. Ne samo, da so v neprenehljivem upor med seboj živeli, bili so tudi napadi na proste ljudi obojega spola na dnevnem in nočnem redu. Zlatarji in trgovci niso mogli zadosti braniti svojega blaga proti jastrebom. Imenitnega kamna so iz starih rimskih tempeljnov uzeli, in palače z njim zidali. Papeževe dežele so si prisvojili, njih osebam po ulicah se smejali in jih zaničevali; silovitost Orsinova je tako globoko se pregrešila, da je sv. Očeta v Vatikan zaperl, in na prošnjo samo jim dovolil kratko časa se poleg Tibre sprehajati. Tista grozovitost je papeža Bonifacija tako bolela, da so od britkosti in žalosti umerli. Naslednik Klemen, ker niso hrepnili po taki ječi, so natihoma slovo od Rima uzeli in se v Avinjon na Francosko umaknili. Postavili so namestnika Rajmunda, škofa Orvieškega (Orvietto). Med tem pride leto 1300, katero je bilo sv. leto. Na stolu sv. Petra sedé papež Klemen VI. Pišejo škofu Rajmundu, naj oznani to redko slovesnost v Rimu, in naj se pogovori z Rienzi-em, ki je bil nova zvezda na rimskem nebu, zakaj on bi morebiti zamogel narediti mir in red. Ni bilo namreč mogoče romarjem v Rim popotovati in moliti na grobih ss. Petra in Pavla, ko bile so ceste do Rima obdane z banditi (roparji). Bili so to večidel nemški vojaki, ki so služili zdaj tej zdaj uni republiki, večkrat pa brez službe postopali, popotnike in kmete napadali in tudi v Rimu upor napravljali. Pri takih okoliščinah ni bilo veliko misliti na romanje. Romar pride od besede Rom ali Rim, zakaj stari Slovenci so radi hodili v Rim na božjo pot. Stari ajdje, Greki, pravi učeni Bulvër, so od romanja že imeli temno misel, hodili so nekaj vsaki lustrum (čas peterih lèt) v Delfi in Korint, ne samo, da bi poslušali petje in godbo, ali gledali igre, temuč da bi se s svojimi bogovi (z Jupitrom in z drugimi) spravili in pomirili; žertvovali so in se umivali, kar pomeni tudi beseda „lustrum“. Vendar sprava z Bogom, o kateri se je paganom dozdevalo in so si jo vošili, je v katoliški Cerkvi na grobih ss. Petra in Pavla dozorela in se za vselej vresničila. V Rimu, rečemo, od kadar so se božje resnice in pomočki omike in človečnosti kakor solnčni žarki razširili po vesoljnem svetu. Stopimo v cerkev sv. Petra; od daleč vidimo omrežje, na katerem okoli in okoli miglja blizo sto lučic. Ko pridemo bliže, zagledamo stopnice, ktere peljejo pod cerkev do groba sv. Petra in Pavla. Tukaj nam stopi pred oči pretekli, sedanji in prihodnji čas. Tukaj tedaj leži truplo tistega aposteljna, kteremu je Kristus rekel: „Ti si Peter, to je skala, na katero bom zidal svojo Cerkve.“ Nad grobom sv. Petra v cerkvi stoji papežev oltar, pri katerem sv. Oče sami za žive in mrtve molijo; stoji ta oltar kakor živa priča oblasti, katero je Kristus sv. Petru dal; stoji kakor spominek, da Rim ne bo minul (Roma aeterna); stoji kakor trdnjava katoliške vere in meč proti sovražniku. Nad oltarjem pa se vzdiguje visoka kupla, kakor: „Sursum corda“ (povzdignimo serca), kakor nebesa nad zemljo, kakor pogled na uni svet; in na okrog besede: Portae inferorum non praevalerunt — Peklenske vrata je ne bodo premagale. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. Prijatnom petja priporočamo vnovič lepa in prijetna napeva, katera je lansko leto o tem času izdal pod naslovom: „Slava Bogu na višavi“ gosp.

učitelj Jos. Levičnik. Slovensko ljudstvo ju bo gotovo povsod s zadovoljnostjo poslušalo. Prodaja ju v pravličnem zavitku g. bukvar Giontini v Ljubljani, in kdor pošlje po nakaznici 34 soldov, dobi jo pod križem-zavitkom stroška prosto po pošti.

Iz Teržica, 25. listop. — Vže je skoro tri mesece proč, kar se je vnela v Teržici in okrožji strašanska bolezen — kužne kozé. Pomerlo jih je vže veliko, ozdravelo še več, in veliko jih je, ki še ležijo brez zasluzka, toraj v naj hujši revšini. Obče je znano nekdanje blagostanje Teržica, in pa sedanje okolišine. Koliko je bilo poprej bogatinov, ki sedaj revšino tlačijo in so brez zasluzka; zravno tega pa jih Bog obiskuje s tako boleznijo, kakoršne starčki ne pomnijo, da bi bila tako silovita, ter bi ob enem dnevu toliko žertev zahtevala; pred nekoliko dnevi ležali so štirje v mrtvašnici. Pri vsem tem pa je naj žalostnejše to, da se ta kužljivost vedno bolj razširja po preravnih sobah priprostega delavca, kateri je brez zdravniških sredstev — brez potrežbe in si ne more pomagati. Priznati moram, kakor z mano vsi, ki resnico ljubijo in jo hočejo pripoznati, da reveži le pri naši verli duhovščini pomoči in potrebae tolažbe najdejo. Slava jim!

Priprost Teržičan, ki Danico čita.

Iz Cerknice. M. K. — Ljuba Danica, davno sem se že namenil ti iz naših krajev kaj pisati, pa zadrževala me je huda morivka kolera, ktera je skozi 6 tednov po naši fari s pravo divjostjo si žertev tirjala. Pobrala jih je do 100; med temi je vendar največ mladine.

Okoli sv. Lukeža bila je neusmiljeno huda, in ni skor nobenega pustila, kterega je napadla. Zdaj proti koncu jih je pa mnogo okrevalo, ki so napadeni bili. Kar naenkrat za sklep in menda v slovo serdito zgrabi neko hišo na Rakeku, umori v 24 urah zaporedoma gospodinjjo, njeno sestro in malo hčerko, z njimi vred kot zadnja zbolí pesterna, ktera jim čez 3 dni za tifoidom v grob sledi. Zdaj, hvala Bogu, je mir, in upamo, da nas je ta neusmiljena morivka zapustila.

Še druga nadloga bila je pa ta, da je po malem Šmaru v vasi na Dolenjem jezera gorelo, kjer je bilo 13 poslopij vpepeljenih. Gorelo pa je deževni dan, in to je bila deloma sreča, ker drugač bi bila zavoljo pomanjkanja vode šla cela vas; deloma pa je bila ta okoljšina tudi v nesrečo, kajti ljudje so vsi premočeni se prizadevali svoje imetje oteti požrešnemu plamenu in zavoljo silnega truda so se zopet prehladili ali pregreli; začelo jih je vsled tega mnogo bolehati. Med tem ko po družih vaséh kolera razsaja, jih na Dolenjem jezuru 26 leži večji del za mačuhom (tifuzom). Pri mnogih še kolera pripomore, da ima smertna kosa obilno žetev. V eni hiši padejo štirje: gospodar, sestra in dve hčeri. O kdo bi ti popisal, ljuba Danica, žalostne sledi, ktere je terdoserčna smert pustila! Mnoge hiše so brez gospodarjev; zapušeni otroci brez očeta ali brez matere, pa tudi brez obojih. V tacihi žalostnih okoljšinah se pač učimo iz globočine serca moliti s sveto Cerkvijo: „Kugo in merjenje milostljivo odverni, o Gospod!“ Že smo jih letošnje leto 189 hladni zemlji izročili. Ako še pristavim, da tudi letina se pri nas ni kaj posebno obnesla, sprevidite, da sem primoran tožiti le naše križe in nadloge.

Naša farna cerkev obnovljena leta 1482, v gotiškem slogu prelepo sozidana, je bila pozneje vendar prečudno popačena. Spominek nepremišljenosti so zapustili pri cerkvi, ko so bili namesti podertih gotičnih vrat vstavili navadne, kakor pri vsaki hiši. To novo delo so kot napis nad vrata, v kamen vrezan, s temi besedami poslavlili: „Gothico stylo porta diruta,

novi nova stat 1825. — Letos se je po mnogem trudu sedanjega g. dekana storil prvi veliki, a zelo težavni korak k boljšemu. Krasne gotične okna je cerkev zopet nazaj dobila, in s tim ima tako rekoč vso drugo podobno. Delo je mojstersko izpeljal Radoljski umetnik J. Vurnik, katerega imé že čez meje naše domovine slovi, zato bi se njega priporočati pač reklo: kamnje na Kras nositi. Le to naj bo po sodbi iznajdencev rečeno, da je Vurnik mož nenavadne obdarjenosti v stavbenih umetniških rečeh, kateremu se smejo tudi večji enake dela brez vse skerbi prepustiti; tembolj, ker je mož skoz in skoz poštenega značaja, ki ne pozna umazane sebičnosti, temuč živi ves za umetnost. — Steklo, tako imenovani „katedralglas“, je za naše okna vлил in v prelepe geometrične figure sostavil A. Neuhauser v Insubruku. Tudi ta zasluži v svojem stroku ime pravega mojstra. Vse delo, k kateremu spada tudi znotranje beljenje in barvanje cerkve, bilo je doveršeno v 3 mescih. Tako je Marije nebeške Kraljice hiša zdaj čedno obnovljena; o naj bi le Ona za svoje ljube farne otroke Boga prosila, da bi jih nikdar več take nadloge ne zadela, kakor letošnje leto! Prvi naj težavniši korak k boljšemu je pri naši cerkvi zdaj storjen in upati je, da se bo z božjo pomočjo čez nekoliko lét tudi Cerkniška farna cerkev h lepšim med toliko lepimi naše škofije prištevati smela. Le Bog daj faranom veliko gorečnost za lepoto hiše Božje; cerkvi nekoliko zdatnih dobrotnikov, gospodu dekanu pa preljubo zdravje!

Iz Švice, 20. nov. — V kantonu Graubündnu imamo zdaj čisto mir. V Engadinu so delali z menoj še posebno spoštljivo; enako tukaj (v Alveneu). Ali v Bernskem kantonu, — tam je, da se Bogu smili! Že vse Juraško, kjer so odstavili znanih 97 župnikov, ki so bili škofu Lachat-u zvesti, je zdaj obstavljeno z odpadniki iz Nemčije in Francoskega, — toda kako obstavljeno? Niso našli dosti Judežev (le 14 osebnost je namesto 97 župnikov), zato so 4 do 5 duhovnij v eno stlačili, in z žandarmi so vpeljali za duhovne pastirje te izdajavce. Le trije samo so vmes Švicarji, drugi so tujci. Berž ko so bile njih imena v časnikih, so nekteri škofje protestirali, da omenjena osebstva še iz njih škofije niso. Imenito protestuje amienski škof na Francoskem zoper nekega duhovna Giant-a iz Ekasenk-a, depart. de la Somme, ki je na Juraškem za takega popisan, in pravi tako-le: „Departement de la Somme, ki gre k naši škofiji, ne pozna nobenega kraja „Ekasenk-a“, in s tim imenom ni bilo nikoli duhovna v naši škofiji. Kaj lepo! Misli se, da liberalna vlada gleda tihotapsko vriniti osebnosti, ki še mašniki niso.

Iz toplice sv. Mavricija (St. Moritz) me moji višji niso poslali nazaj v „Scweiningen“, ampak v Alveneu (kant. Graubünden), kraj z žepljenimi toplicami, pri cesti ob vodi Albula, kjer naš red že od druge polovice 17. stoletja duhovno pastirstvo opravlja. Za kacih 600 duš ima kraj lepo cerkev, gotovo večji od duhovniške cerkve v Škofji Loki. Prebivalstvo v vasi je romansko, po kmetih pa nemško, in ima za vsake svojo šolo.

P. Maks.

Iz Adrijanopolja iz katoliškega ondotnega misijona se nam poroča: Prečastiti gospod prednik o. Toma Brseska se je 13. kimovca povernil iz Rima. Namesto ranjcega preč. o. Jeronima Kaiszievicza je izvoljen veliki predstojnik bazilijškega reda prečast. o. Peter Semenenko. Tedaj zopet Poljak. Sv. Oče so bili prav zadovoljni s to volitvijo. — Naš rojak Br. Francišk Cerar je prestavljen iz Adrijanopolja v Rim, kamor je undan popotval skoz Ljubljano. — Šolo so po počitnicah 13. sept. zopet pričeli. Šola ima dva oddelka, bulgarskega in francoskega. Vsaki oddelek ima 4 razrede. Preteklo leto jo je obiskovalo 110 dečkov. K privatnim spraševa-

njem jih je prišlo 75, k očitni preskušnji 72. Po leti jih je hodilo v šolo le 77. Pri očitni poskušnji 25. jul. so bili med drugimi pričujoči: 2 imenitna vradnika visoke Porte, opravnik francoskega poročništva, kancler avstro-ogerskega konzulata, več bulgarsko- in latinsko-katoliških duhovnov, staršev in sorodnikov šolarskih.

Razodevali so učenci veselo izurjenost v veroznanstvu, številstu, zemljemerstvu, zemljepisji, vesoljni in posebej v bulgarski zgodovini, v naravoslovji, fiziki, v bulgarskem, latinskem, francoskem, nemškem in laškem, gerškem in turškem jeziku. v risanju in pisanji. Poslednjič so se delile tudi darila. Britko so pogrešali prezigodaj umerlega velikega prednika Kaiszievicz-a, ki je bil lansko leto sam pričujoč o preskušnjah. Podučuje se letos v 6 sobah (lani se je podučevalo samo v 5), pa je še premalo. Tudi želé se V. razred napraviti, ako bi bilo pomočkov, da bi poslopje razširili.

Katoliški misijon v Adrijanopolju je l. 1872 od raznih dobrotnikov prejel darov 34,678 frankov; med temi od Nj. veličanstva avstr. cesarja 469 fr., iz Kranjskega čez 1000 fr., posebno veliko iz Francoskega itd. Dolgov je imel 13,321 fr. in k temu še dolg na misijonski hiši 10,555 fr., in izdajkov za 13 redovnikov, 4 rejencev in 3 posle: 23,369 fr.; tedaj vsega dolga 47,246 fr. Ako se odštejejo od tega prihodki, jim ostaja še dolga 12,568 frankov.

Preteklo šolsko leto so oo. vstajenja imeli misijone v naslednjih krajih drinopoljskega vialeta: V Kajadziku Malko-Ternovem, Elagium-u, v Pokrovan-u in Devender-u, v Toposlaru in Saslikuj-u. — Kajadzik ima 200 hiš, med katerimi je 80 katoliških družin. Prebivalci so stanovitni in goreči katoličani. — V Malko-Ternovem se je po vplivu razkolnikov bulgarske svobodne cerkve število katoličanov močno zmanjšalo. Prebivalci po vseh, ki so razkolniki, so se nepokojne razodevali, ker so ločeni od patrijarha v Carigradu in se štejejo k samosvojni (razkolski) bulgarski cerkvi. Mnogi so vprašali oo. bazilijance, kje da je resnica. Ko so jih podučili, da le v katoliški Cerkvi, so odgovorjali: „katoličani imajo prav.“ Ako bi se mogle v taci krajih zidati kapele, napravljati šole in se jim večkrat z misijoni postreči; bi se dalo kaj opraviti. Škoda, da pomočkov ni.

V Elagium-u je o veliki noči škof zedinjenih Bulgarov milgsp. Rafael Popoff posvetil novo cerkev, ki je zidana iz milodarov vernikov. Ko se je bil škof povernil, je bil na uno mesto poslan o. Rafael Ferrigno v neki posvetni zadevi ondotnih katoličanov. O. Rafael govori bulgarski in turški jezik, zato opravlja take misijone, kjer so kake zapletke med katoličani in med turško gospodsko. V Turčiji, kakor je znano, je verski vikši tudi vikši ljudstva in srednik med krajno gospodsko in svojimi podložnimi verniki.

Tudi v Pokrovan se je bil podal na praznik sv. Jurja škof sam. Katoličani imajo ondi zidano cerkev in nadoblast v srenji, ne pa svojega stanovitnega duhovnega pastirja. Posvetili so tam nov zvon, ki so ga darovale sestre presv. Serca Jezusovega v Rimu. V Devenderi je le samo šest prav dobrih katoliških družin, v Ortakiu pa ena sama.

Tudi v Toposlaru so nekteri slabiji katoličani odpadli k tako imenovani narodni cerkvi, nekatere družine pa so se preselile v bližnje selišče Saslikuj, blizu mesta Burgas a. V Toposlaru je 5 katol. družin.

Iz taci naznanil je očino, kako potrebno je, da bratovšina ss. Cirila in Metoda zvesto moli za naše razkolske brate na Turškem, da bi Bog pospešil njih zedinovanje z materjo Cerkvijo. Očitno je pa tudi, kako dobro so obernjene milošnje, ki se darujejo za katoliško odgojo bulgarske mladine in za poterjenje ondotnih ver-

nikov, da bi še ti, kar jih je, od vere ne odpadali. Znano je, da bulgarski razkolniki si prizadevajo že delj časa, da bi se od svojih tlačiteljev fanariotiskih grekov v Carigradu odločili in si napravili lastno bulgarsko, se vé, da tudi razkolniško cerkev, in pri tem gnanji išejo tudi katoliške bulgare za seboj potegniti ter jih odcepiti od matere katol. Cerkve, kakor naznanuje to poročilo iz Adrijanopoljua.

Dva čudna dogodka.

I. Bil je v našem mestu zanikaren človek, tat, po imenu K., kterege so šteli za vodnika vsih tistih, ki nočejo delati, želé pa živeti le od žuljev drugih. Govorilo se je tudi o njem, da je okradel kapelico Matere Božje Hl. (piše „Blahov.“ v Pragi), zakaj ni davno, kar je bila okradena ta kapelica in vojaki so hudodelnike zasledovali. Čudno je, da prav takrat, ko je bila čez nekaj časa procesija k tej kapelici v dan sv. Vasilava, je bil ta K. vstreljen od vojakov iz njegovega lastnega stanovanja. Iskali so ga namreč vojaki v njegovem lastnem stanovanju, in ko je skozi okno skočil in bežal, je bil vstreljen prav takrat, ko je bilo v tisti kapeli opravilo in ko je duhoven v ogovoru do ljudi popisoval gnjusobo njegovega djanja.

II. Kake 4 leta je (piše ravno ta list); bil je konec predpusta in bila je godba. Godilo se je to v D. V., vasi blizu našega mesta. Drugi dan je bila pepelnica. Pijani in razuzdani, ne le deržina, ampak tudi sosede in možje, so zasmehovali pepeljenje. Gre pa eden ven, vzame sáj z oštej, oponašaje duhovna gre od enega k drugemu, in pepeli. Ali glej! ni bil še pri koncu s svojim bogoskrunskim pravilom, neprevidoma švigne ogenj zraven kerčme, in do jutra je bila v pepelu gostilnica in nekoliko poslopij. Uni sam pa, ki je narbuje počenjal, in iz svete reči naj večí smešnost delal, je bil tako opečen, da je v malo urah umrl. — „Ne motite se, Bog se ne dá zasmehovati!“

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Deržavni zbor se je 24. t. m. za zdaj sklenil, ker 26. so se pričeli deželni zbori. Po novem letu, blezo 20. prosenca, se zopet snide deržavni zbor.

Ena naj imenitnijih dogodb v sedanjih sejah je gotovo Hermanov silno čversti in pretresljivi govor, ki ga prinašajo vsi časniki in za kterege mu je hvaležno vsako pošteno serce in še zlasti katoličani. Taki mahljeji po ranah so potrebni pri dandanašnji bolezni, in ni dvomiti, da bi Avstriji pomagali k zdravju, ako bi se tako odkritoserčno govorilo po vsih zbornicah.

V 7. seji so gospodarskemu odseku izročili Lienbacherjev predlog, ki zahteva, da naj se preišejo viri glasovitih polomov. Pomenljivo pa je, da so pretres te reči izročili odseku, v katerem je 10 akcijskih vpravnih svetovalcev (verwaltungsräthe). — V nedeljo so imeli na dnevnem redu glasovito posojilo 80 milijonov, če naj se na posodo vzamejo, ali ne. Nasproti so bili federalisti, bičali so ministre tudi vstavaki zaradi polomov, pa so vendar bili odmenjeni za posojilo glasovati in očitno je bilo, da dobé večino. O tej priliki je govoril zopet Herman ter je neoveržljivo skazal, kako se dotikata centralistiško vstavoverstvo in pa denarno polomstvo. Poslanec Schrems je svojo misel izrekel, da s posojilom ne bo pomagano ljudstvu, ampak borzarskim spekulantom. Lienbacher je opomnil, kako se ljudstvo po deželi zistematiško le zadi stavi za liberalno meščenijsko (bour-

geoisie). Nasprotniki si niso upali v jedro tacih ugovorov poseči, da bi bili ovračali, kar se ovreči ne dá.

Rimsko. Govori sv. Očeta in vladarski govori. Omenili smo pred nekaj časom, da se zbirajo neštevilni govori Pija IX in se na svetlo dajejo, in sicer vsi govori od začetka njih jetništva nadalje. Zbira jih učeni in goreči g. Paškal De Franciscis. „Unità“, ki to reč pojasnuje, pravi, da zbiravec stori s tem delom trojno službo, to je: Cerkvi, zgodovini, in keršanskemu govorništvu. Cerkvi, ker se ohrani in razširja zmiraj bolj papeževa beseda, ktera spodbuja, uči, oserčuje; zgodovini, ker zbira spise naj bolj izvirne in tehtne, ki bodo pozneje pomoč, da se bode pisalo o Piju IX z besedami samimi Pija IX; govorništvu keršanskemu, ker govori našega sv. Očeta so pravi izgled in spominjajo na verstice Dante-Allighierove:

Non disse Cristo al suo primo convento:

Andate e predicate al mondo ciance;

Ma diede lor verace fondamento.

Kristus ni rekel apostelnom: pojdite in oznanujte prazne besede (kakor se godi dandanes tako pogosto po časnikih in zbornicah); temuč dal jim je resnični temelj.

Pervi zvezek obsega govore sv. Očeta od konca l. 1870 do julija 1872. Drugi zvezek, ki je zdaj izdan, pa se pričinja z 11. julijem 1872 in sega do 18. sept. 1873. — „Unità“ iskreno priporočuje ta zvezka, ktera ima je pisatelj postavil nadpisnico preroka Ecehiela: „Cloveški otrok, stori si svoj kruh te bukve.“

Imenovani časnik je nadalje izličil kratko primero med papeževimi in navadnimi prestolnimi govori po vstavnih deželah. Prestolni govori niso v resnici govori nedotikljivega kralja, ampak so ministersko delo; zato so se nekdanj pretresovali v zbornici in v starašinstvu, in še dan danes se prosto pretresajo po časništvu. Govori Pija IX pa so ponavljanje tega, kar je Kristus govoril množicam. Naš sveti Oče govore z apostolsko odkritoserčnostjo in ne poznajo modrosti tega sveta, ki je sovražnica Božja.

Pri tem pa vender, ko pregrehe povsod šiba, kjer koli se nahajajo, papež zmiraj govori kakor ves ljubeznjiv oče. Njegova beseda je zdravilo, ne kazni; céli, ne pogublja. — Prestolni govori so velikrat zaviti, se izdelujejo dostikrat v obilnimi besedami, da skrijejo velik del tega, kar hočejo reči, in komaj so izrečeni, že je tisuče tolmačev, ki jih vsak drugač razlaga. V Piju IX govori serce, prepričanje, gorečnost, ljubezen. Sv. Oče ne študirajo govornih strokov, temuč razlija dušo in serce v sredi med svojimi otroci. Navadno govore brez pripravljanja, neprevidoma; ali to, kar rekó, je dobro prevdarjeno, je resnica velikrat premišljevana. Tisti ogenj, ki se razširja v njih govorih, se je prižigal v premišljevanjih pred Križanim. — Prestolni vladarjev govori zaznamnujejo misli ministrov, ki ravno vladajo. Eno leto krona govori besedo „toris-ov“, prihodnje leto besedo „hvigov“; zdaj se nagiba k desnjakom, drugi pot k levičnjakom — po okolišinah. Pij IX pa od dneva, kar je nastopil prestol, ni nikoli spremenil bistvenosti svojih govorov. Išite, kolikor koli vam je drago, nikoli ga ne zasačite v nasprotji. Kakor je govoril sv Peter in njegovi nasledniki, tako govori Pij IX. On je nespremenljiv, kakor je nespremenljiva resnica.

Iz Ruskega. Ruska vlada je dala v Petrogradu zidati rimsko-katoliško cerkev s tem namenom, da bode stolnica za katoliškega metropolita. Kat. metropolit je nadškof Mohilevski, čegar škofija je morebiti naj obširniša na vsem svetu. Njegova stolnica je v Mohilevu, sedež ima pa v glavnem mestu, in tu sem bi vlada rada prestavila stolnico in kapitel. 24. mal. travna je nadškof pozvetil novo cerkev v pričo diplomatskega

zboru, ministra za znotranje in mnogih imenitnikov. Po zahvalni pesmi je imel latinsk ogovor, in na koncu je serčno zahteval vestno prostost. „Sire“, je rekel, „le enega bisera še manjka v Vaši kroni, in ta biser je vestna prostost; ako to daste, potem bo slavljen Vaše ime“. — „Blagi papež Pij IX.“ tako je sklenil prelat odgovor, „namestnik Jezusa Kristusa na zemlji, naslednik sv. apostelja Petra, srednik edinosti, ti si tisti, kteremu je izročena skerb za vesoljno Cerkev! O ne zapusti nas, ki tako daleč od tebe prebivamo. K tebi se obrnemo k sklepu in pripognemo glave ter te prosimo apostolskega blagoslova.“ (Schw. Kirchenz.)

V Evropi je bilo pred laško vojsko 66 držav, po vojski l. 1859 in 1866 jih hočejo šteti samo še 18. Poverjenost evropska znaša 179,630 štirjaških milj, na kateri živi 300,900.000 prebivalcev. Po veri se prebivalstvo deli takole: rimskih katoličanov je 148 milijonov; protestantov 71 milijonov; nezedinjenih grekov 70 milijonov; judov je v Evropi 5 milijonov, na celem svetu 8 milijonov. In to malo število žulivcev ima skor ves denar na svetu v svojih rokah.

Naj več katoličanov živi na Francoskem, namreč 35 $\frac{1}{4}$ milijona (za to se pekel najhuje trudi, da bi to zemljo spačil, okužil, pogubil); — na Avstrijskem jih je 28 milijonov; — na Laškem 26 milijonov; — v Nemčiji 14 $\frac{1}{2}$ mil., izmed kterih je na Pruskem 7,950.679; — na Španjskem jih je 13 milijonov. Protestantov je na Nemškem 25 milijonov; na Angleškem 24 mil.; v Švediji in Norvegiji 5 $\frac{1}{2}$ mil.; na Ruskem 4 mil.; na Avstrijskem 3 $\frac{1}{2}$ mil. Protestantje se cepijo v veliko ločin, tako živi na Pruskem evangelikov čez 15 milijonov; luteranov čez 31,000; baptistov čez 14,000; hernhutarjev nekaj čez 3,000; irvingijanov čez 2,000; tajčkatolikov 1,920; različnih manjših ločin 14,611.

Na Angleškem živi 26 različnih ločin, kterih se šteje skup 24 milijonov.

Nezedinjencev, ki se nepravo imenujejo „pravoslavni“, je na Ruskem 54 milijonov; na Turškem 5 milijonov; na Rumunskem 4 milijone; v Avstriji 2 $\frac{1}{2}$ mil.

Judov je na Ruskem 1,700.000; na Ogerskem in v Galiciji 1,300.000; sicer po Predlitanskem 822,000; na Nemškem 776,000, največ na Poznavskem; v Angliji 48,000; na Švicarskem 36,000; drugi so po Rumunskem, Valaškem, Turškem in drugod. Po številu je največ judov v Avstriji, in sicer v Galiciji, na Ogerskem in doljnem Avstrijskem (na Dunaju). V Frankfurtu je vsaki štirinajsti človek jud. „Blahovest“, ki je ta poštév naznanil, pristavlja, da priméroma je naj več judov po tistih zemljah, koder je ljudstvo še malo olikano... Po tem bi tudi Dunajčani ne stali na posebno visoki stopnji. Sploh se vidi iz tega posnetka, kako potrebno je moliti, da bi se čas pospešil, ko bo en blév in en pastir.

Šolski bratje, za ktere v novem nemškem kraljestvu ni bilo več prostora, na Jutrovem delajo z velikim vspehom, in njih šole se nahajajo prav v dobrem stanu. Po novejšem poštevu (Courire de Bruxelles 1873. 20. majnika) imajo v svojih šolah učencev: na Jutru 813; v Kanadi 10.495; v zedinjenih državah 22.311; na Malajskem otoku 1597; v Tunis-u 395; na otoku Burbon-u 522, na Madagaskar-u 213, v Ekvador-u 1748.

Razun tega imajo šolski bratje v Aleksandriji in Kairi dva vstava, kterih vsak je imel že l. 1865 čez 400 učencev, med njimi več razkolnikov, protestantov, mohamedanov; imajo pa tudi po novih mestih poleg Sueške ožine manjši šole. Dalje so zelo razširjeni v Algieru, v Avstraliji in drugod.

Brez kacega presiljenja se smé šteti njih učencev po misijonih veliko čez 60.000. (Missabl.)

Iz Ljubljane. Deželni zbor se je pričel v sredo o 1 $\frac{1}{2}$ po sv. maši v stoljni cerkvi, ki so jo opravili preč. gosp. stoljni prošt dr. J. Z. Pogačar. Poslancev je bilo kacic 24 pričujočih. Deželni glavar dr. Kaltenegger je napovedal cesarjevo 25letnico in omenil bivših oblačnih časov Njih veličastva — v obeh jezikih, potem volilne reforme, bivše dunajske razstave, odstopivših poslancev, Irkičeve smerti in nekterih družih domačih zadev ter je s klicem: „Slava, Hoch“ naznanil pričetje zborovanja.

Deželni predsednik gosp. A. Auersperg je nadalje spregovoril nekatere besede od strani vlade, napovedal zlasti predlogo o vravnjanji deželnih zemljišnih knjig. Voljena sta bila vredovavca gg. Poklukar in Zavinšek in poverjavec Dežman in Costa, in vstanovil se je program za obhajanje 25letnice cesarjeve. V prihodnji seji (v petek) se imajo izvoliti 4 izmed poslancev, ki pojdejo na Dunaj Njih veličanstvu srečo vošit za 25letnico.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Ign. Fabijani, pom. v Ločniku, gre za subsid. v Kviško; č. g. Drag. Zorman, novoposv., za duh. pom. v Škodovako.

V Lavantinski škofiji. Provizorji so postali čč. gg. Fr. Ozmec, v Lutomeru, Jožef Tombah v Zabukovji in Florjan Vizovišek v Grižah. — Čč. oo. frančiškani Brežki oskerbujejo začasno kaplanijo v Sevnici. — Umerli so čč. gg. župniki: Dr. Ant. Klemenčič v Lutomeru 11., Jože Pirkmajer v Zabukovji 13. in Felicijan Globočnik v Grižah 22. t. m. R. i. p. — Razpisane so fare: Zabukovje do 27. decembra t. l. in Griže do 5. januarja 1874.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Neimenovan 1 tolarček in 40 kr. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro. — Iz Kranjčega M. M. čez 1 $\frac{1}{2}$ gl. sr. v star. den. s serčnim vošilom: „Da bi sv. Oče še s svojimi očmi vidili zmago sv. Cerkve.“ — M. Karchin 1 gl.

Za afrikanski misijon: L. Velkaverh 1 gl. — Iz Slavine po č. g. fajm. A. Pokornu 8 gl. — G. J. Sajovic v Mošenj 7 gl. zbirk. — Dol pri sv. Križu po g. J. Doviču 4 gl.

Za sv. Detinstvo: Družba Jezusovega Detinstva v Pliberku po č. g. Ant. Kesarju 5 gl.

Za bratovščino sv. Leopolda: Uršula N. 5 gl. po gosp. J. Rozm.

Za Trapište v Bosni: Iz Kranjske gore po č. g. fajm. Bl. A. 3 gl. — Iz Šmartna pri Litiji več oseb 6 gl. —

Za Dolence s točo poškodovane: Javorski farmani nad Loko z gosp. duhovnim pastirjem 13 gl. — Fara sv. Martina v Gradu 20 gl. 40 kr.

Za pogorelce v Biški vasi: Fara sv. Martina v Gradu 20 gl., da se po porazumlj. dotičnih gg. duh. med naj bolj potrebne razdeli.